

РЕЦЕНЗИЯ

от доктор Галин Борисов Цоков, професор в Пловдивския университет
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование: 1. Педагогически науки;

1.1. професионално направление „Теория и управление на образованието

Автор: Андреас Николас Софокли

**Тема: “СЪВРЕМЕННИ УПРАВЛЕНСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ЕФЕКТИВНО
УПРАВЛЕНИЕ НА УЧИЛИЩНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ”**

С научен ръководител: Проф. д-р Петър Балкански

1. Общо описание на представените материали

Със заповед на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “ *Съвременни управленски технологии за ефективно управление на училищната организация*” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление „Теория и управление на образованието, (шифър 1.1). Автор на дисертационния труд е **Андреас Николас Софокли** – докторант на самостоятелна подготовка към катедра “Педагогика ” на ЮЗУ.

Представеният от Андреас Софокли комплект материали на хартиен носител е в съответствие със ЗРАС и Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на ЮЗУ, като включва всички необходими документи.

Дисертационният труд е разработен на 200 страници, от които основен текст 154. Трудът се придружава самостоятелно обособено тяло „Приложение”, наречено „Практически наръчник на ръководителя по технологичен мениджмънт“ /примерни управленски технологии/, който е неделима част от рецензирания дисертационен труд в обем от 72. Авторът е използвал 85 литературни източника, от които на кирилица 27, на гръцки език 36 и на латиница 22, като са използвани и 7 интернет адреси. В структурно отношение работата се състои от увод, три глави, заключение, списък на използваната литература, приложения. Докторантът е приложил 3 броя публикации по темата на дисертацията.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантът Андреас Николас Софокли е роден през 1964 г. в гр. Ларнака, Кипър. Завършва висше образование в Атинския университет през 1989 г. От 1995 г. работи като

преподавател-филолог в средно училище Кипър. След 1990г. дисертанта се занимава със синдикална дейност, като в момента е четвърти мандат член на управителния съвет на Съюза на кипърските филолози.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраната от докторанта тема е актуална не само за образователния мениджмънт и педагогическата теория като цяло, но и за училищната практика. Тя има своите проекции по отношение на актуалното състояние българската и кипърската образователни системи. Това е така, защото проблемите разработени в дисертацията, третира един особено актуален и важен за училищната практика въпрос – *управленските технологии използвани при мениджмънта на училищната организация* и тяхното влияние върху цялостната организация и дейност на училището. Още повече, че изследването на г-н Софокли е насочено и към ефективното управление на образователната институция, проблем който е слабо изследван в българската педагогическа литература. В този смисъл разработената от докторанта тема е дисертабилна и има своята научна стойност.

4. Познаване на проблема

Докторанта познава много добре състоянието на изследвания проблем в науката, оценява критично и творчески литературния материал и прави комплексен анализ на теоретичните постановки.

5. Методика на изследването

Избраната методика на изследване като цяло позволява да се постигане на поставената цел и да се получи адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

В структурно отношение дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение. В Увода авторът споделя мотивите насочили го към избора на разработената тема, очертава аргументирано обществената, теоретическа и практическа значимост на труда, като акцентира на необходимостта от диагностика на управленските технологии за ефективно управление на училищната организация. Тук докторанта формулира целта,

основните задачи обекта, предмета, хипотезите на изследването, които са адекватни на изследвания проблем.

Първа глава **“МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ИЗУЧАВАНЕТО НА ТЕХНОЛОГИЗАЦИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕТО КАТО ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА”** е посветена на теоретичното изясняване на проблема за мениджърските технологии. Точка първа е посветена на същността на мениджърските технологии в образованието. В главата последователно са анализирани проблеми като: управленска технология; особености на технологизацията на управление; процес на реализацията на управленска технология; социална технология; производствени и управленски технологии.

В глава втора се анализират основните **теоретико–приложни изисквания за внедряване на технологиите в училищния управленски процес**. В точка първа на тази част, докторантът успешно представя елементите на технологичния процес в управлението на училищната организация. От своя страна точка втора е посветена на технологичните операции и процедури в процеса на управление на училището. В следващата точка се анализират принципите на изграждане на технологизацията на управлението в училище. В текста се акцентира и върху документацията като форма на писмено представяне на управленската технология. Разкриват се подробно и техниките на разработване и внедряване на технологии в училищното управление.

Глава трета е посветена на **методиката, организацията и анализа на резултатите на емпиричното изследване**. В точка първа е представена Статистическата методика на емпиричното изследване. Анализът на резултатите, направен в следващите точки на трета глава е също силна страна на дисертацията. Авторът демонстрира умения за количествен и качествен анализ, за разкриване и интерпретиране на причинно-следствени връзки. Текста се съпътства и с богато онагледяване с таблици, схеми и диаграми, което е също безспорен плюс на дисертацията.

Дисертационният труд завършва със Заключение. Тук на базата на извършения анализ на резултатите от теоретичното и емпиричното изследване, докторантът прави подробни изводи относно изследваните управленски технологии.

Като цяло дисертационният труд печели със своите положителни черти, които могат да бъдат обобщени в няколко основни момента:

- **Значимост и актуалност на разработения проблем.**
- **Задълбоченият, комплексен анализ** на теоретичните постановки за управленските технологии.

- Изследване на *теоретико–приложни изисквания за внедряване на технологиите в училищния управленски процес*
- Осъщественото на много добро ниво емпирично изследване с разнообразен диагностичен инструментариум
- Конструираният от автора **комплексен технологичен модел за диагностициране на технологичната компетентност на училищни директори.**
- На основата на добрите теоретичен, количествен и качествен анализи осъществени в изследването, авторът формулира значими изводи, свързани с изследваната проблематика.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Научните приноси на дисертационното изследване могат да се сведат до следното:

• Теоретико-научни приноси

- За първи път е разработен комплексен технологичен модел за диагностициране на технологичната компетентност на изследваните училищни директори от област Ларнака и потребността от повишаване на техните технологични умения. Моделът може да изпълнява ролята на доказателствен материал за разработване на обучаващи учебни програми за непрекъсната подготовка и квалификация на училищните ръководители в областта на управленските технологии.

- Разкрити са в системен вид съвременните измерения на технологизацията и технологичния подход, както и положителните и слабите страни на проектирането и внедряването на различните управленски технологии за повишаване на ефективността на управленския процес и управленската дейност в системата на училищното образование.

-Осъщественото емпирично изследване на управленските технологични умения и компетентности на практикуващите училищни ръководители позволява с нови емпирични факти да се използват в практическата си дейност управленските технологии, както и за осъществяване на крос–анализи на изследваната проблематика у нас.

• Научно-приложни приноси

- Представен е вариант на практически наръчник на училищния ръководител за проектиране и внедряване на управленски технологии в процеса на управление на училищните организации и неговото използване в процеса на обучение и квалификация на педагогическите специалисти и училищните мениджъри;

- Верифицирана и апробирана е методика за изследване, анализ и сравнение на технологичните умения и компетентности на управленския и педагогическия персонал в

съвременното училище като условие за обективизиране на процеса на промяна и реформиране на училищното образование;

- Изведени са практически насоки и съвременни идеи за утвърждаването на технологичния подход и съвременните информационни технологии на управленската дейност в училище и неговото организационно развитие в съвременен ракурс.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторанта е приложил 3 броя публикации по темата на дисертацията, които са статии в научни сборници. Броя, характерът и качеството на публикациите напълно съответстват на изискванията на ЮЗУ за публична защита на дисертационния труд и в определена степен отразяват същността и постигнатите резултати в дисертационното изследване.

9. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата отразява точно структурата и основните резултати, постигнати в дисертацията

10. Критични забележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят някои бележки и препоръки:

- В края на теоретичните глави могат да се формулират изводи /така както е в края на емпиричната част/, които да подчертаят авторовата позиция по отношение на изследваните проблеми.
- Дисертационният труд би спечелил в структурно отношение, ако в обособената отделна част Заключение, докторанта бе включил направените в края на труда **констатации, изводи, препоръки**.
- Въпрос: Какви препоръки за подобряване на образователната практика в училище би формулирал докторанта, като има предвид резултатите от дисертационния труд и най-вече тези свързани с технологична компетентност на директорите?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски".

Дисертационният труд показва, че докторантът Андреас Николас Софокли **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор'** на Андреас Николас Софокли в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление „Теория и управление на образованието.

21.07 2016 г.

Рецензент:

(проф. д-р Галин Цоков)